

KORRALDUS

28.09.2026 nr DM-137609-6

Enefit Power OÜ-le saasteainete heite piirväärtuste ajutise järgimata jätmise lubamine Balti elektrijaama reservkatlamajas põlevkiviõli kasutamisel

1. OTSUS

Lähtudes Enefit Power OÜ 09.09.2026 esitatud taotlusest, võttes aluseks tööstusheite seaduse (THS) § 27, § 78 lg 1 ja lg 2, haldusmenetluse seaduse (HMS) § 53 lg 1 ja lg 2 ning tuginedes Kliimaministeeriumi 18.09.2026 esitatud seisukohale, otsustan:

1.1. Elutähtsa teenuse toimepidevuse tagamiseks on põhjendatud alternatiivkütuse ennetav kasutamine juhul, kui esinevad objektiivselt tõendatud asjaolud, mille põhjal võib maagaasi tarne lähiajal katkeda, olla piiratud või osutada vajaliku soojuskoormuse tagamiseks ebapiisavaks. Sellisel juhul loetakse Narva kaugkütte energiavarustuse säilitamine THS § 78 lg 2 tähenduses hädavajalikuks ning erandit võib kasutada asjaolude püsimise ajal, kuid mitte kauem kui 30.04.2027.

1.2. Lubada Enefit Power OÜ-l ajavahemikul 01.11.2026–30.04.2027 Balti elektrijaama (keskkonnakompleksluba nr. L.KKL.IV-137279) reservkatlamajas punktis 1.1. kirjeldatud asjaolude esinemisel kasutada Narva kaugkütte toimepidevuse tagamiseks maagaasi asemel põlevkiviõli ning jätta põlevkiviõli kasutamise ajal järgimata THS § 73 alusel kehtestatud vääveldioksiidi, lämmastikoksiidide ja tahkete osakeste heite piirväärtused.

1.3. Erandi kasutamisel peab Enefit Power OÜ täitma järgmisi tingimusi:

1.3.1. kasutab põlevkiviõli üksnes ulatuses, mis on vajalik punktis 1.1. kirjeldatud gaasivarustuse katkemise või ebapiisavuse riski ennetamiseks ja Narva kaugkütte toimepidevuse tagamiseks. Põlevkiviõli kasutamise vajaduse ja mahu määramisel lähtub käitaja tegelikust gaasitarne olukorrast, tarneriski hinnangust ning Narva kaugkütte soojuskoormusest. Põlevkiviõli kogus ei või ajavahemikul 01.11.2026–30.04.2027 kokku ületada 23 000 tonni. Maksimaalne kogus ei anna õigust ületada keskkonnakompleksloa tabelis A4 sätestatud lubatud aastaseid heitkoguseid.

1.3.2. teavitab Keskkonnaametit iga erandi kasutamise juhtumi alustamisest esimesel võimalusel, märkides põlevkiviõli kasutamise alustamise aja, gaasivarustuse häire,

tarnepiirangu või muu objektiivselt tõendatud gaasitarne ebapiisavuse asjaolud ning mõjutatud põletusseadmed. Kui käitaja viitab muu hulgas tarne majanduslikele tingimustele, selgitab ta, kuidas need mõjutasid vajaliku gaasikoguse tegelikku kättesaadavust või tarne tagamise võimalust;

1.3.3. teavitab Keskkonnaametit iga erandi kasutamise juhtumi lõpetamisest esimesel võimalusel, märkides põlevkiviõli kasutamise lõpetamise aja ja erandi kasutamise juhtumi kestuse;

1.3.4. peab arvestust iga reservkatlamaja katla töötundide ning kasutatud põlevkiviõli koguse kohta;

1.3.5. korraldab põlevkiviõli kasutamisel iga põlevkiviõli kasutava katla kohta akrediteeritud labori poolt NO_x, CO, SO₂ ja tahkete osakeste pistelise mõõtmise põlevkiviõli kasutamise alustamisel esimesel stabiilsel ja tavapärast põlevkiviõli kasutamist iseloomustaval töörežiimil ning seejärel vähemalt üks kord kvartalis, mil vastavas katlas põlevkiviõli kasutatakse ja töörežiimi kestus võimaldab nõuetekohase mõõtmise tegemist. Mõõtmise ajal kasutatav kütus, põletusseadme koormus ja muud olulised tööparameetrid peavad iseloomustama tavapärast põlevkiviõli kasutamist. Mõõtmistulemused esitatakse vähemalt kontsentratsioonina mg/Nm³ kuivas gaasis normaaltingimustel ja 3% O₂ juures, hetkelise heitkogusena g/s ning eriheitena g/GJ;

1.3.6. kui põlevkiviõli kasutamise kestus ja põletusseadme töörežiim võimaldavad, korraldab põlevkiviõli põletamise ajal vähemalt ühe akrediteeritud pistelise raskmetallide (Pb, Cd, Hg, As, Cr, Cu, Ni, Se ja Zn) heite mõõtmise. Mõõtmistulemused esitatakse vähemalt kontsentratsioonina mg/Nm³, hetkelise heitkogusena g/s ja eriheiteks ümberarvutatuna mg/GJ. Nõuetekohase mõõtmise tulemusi kasutatakse põlevkiviõli põletamisel tekkivate raskmetallide heitkoguste edasisel arvutamisel ja saastetasude deklareerimisel;

1.3.7. esitab Keskkonnaametile punktides 1.3.5.–1.3.6. nimetatud mõõtmiste aruanded hiljemalt 10 tööpäeva jooksul pärast aruannete valmimist.

1.4. Jätta kehtima kõik ülejäänud keskkonnakompleksloa nr L.KKL.IV-137279 nõuded ja tingimused.

1.5. Käitaja peab tagama, et keskkonnakompleksloa nr L.KKL.IV-137279 tabelis A4 toodud lubatud saasteainete aastaseid heitkoguseid ei ületata ning tegevus ei põhjusta õhukvaliteedi piir- ega sihtväärtuste ületamist väljaspool käitise tootmisterritooriumi.

1.6. Korraldus jõustub teatavakstegemisel Enefit Power OÜ-le.

2. ASJAOLUD

Enefit Power OÜ (registrikood: 17209649, aadress: Ida-Viru maakond, Narva-Jõesuu linn, Auvere küla, Keskterritooriumi) esitas 09.0.2026 erandi taotluse (registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS menetlus nr M-137609 dokument nr DM-137609-1 all) saasteainete heite piirväärtuste järgimata jätmiseks Balti elektrijaama reservkatlamajas (aadress Elektriijaama tee 59, Narva linn, Ida-Viru maakond) põlevkiviõli kasutamisel Narva linna kaugkütte toimepidevuse ja energiavarustuse tagamiseks 2026/2027 kütteperioodil.

Balti elektrijaama reservkatlamaja on rajatud Narva soojusvarustuse reserviks ning 11. energiaploki käivitamiseks vajaliku auru tootmiseks. Reservkatlamaja kasutamise vajadus tekib muu hulgas Balti elektrijaama 11. ploki remondi või avariilise seisaku ajal, ploki käivitamisel ning kõrge soojuskoormuse korral. Reservkatlamaja summaarne nimisoojusvõimsus on 249,9 MWth.

Enefit Power OÜ taotleb:

1. lugeda Narva linna kaugkütte energiavarustuse säilitamine 2026/2027 kütteperioodil THS § 78 lg 2 tähenduses hädavajalikuks;
2. lubada Balti elektrijaama reservkatlamajas kasutada Narva kaugkütte toimepidevuse tagamiseks maagaasi asemel põlevkiviõli perioodil 01.11.2026–30.04.2027 koguses kuni 23 000 tonni, arvestades taotluse lisades esitatud heitkoguste arvutusi.

Keskkonnaamet kontrollis esitatud taotluse vastavust Keskkonnaameti koostatud juhendi „Põletusseadmete käitajate esitatud saasteainete heite piirväärtuste järgimata jätmise erandi taotluste menetlemise juhend“ punktis 2 toodud nõuetele. Juhend on avaldatud Keskkonnaameti välisõhu juhendite ja abimaterjalide lehel: keskkonnaamet.ee/keskkonnakasutus-kiirus/ohk-ja-kliima/ohusaasteluba. Esitatud taotlus vastas juhendi punktis 2 toodud nõuetele ning Keskkonnaamet edastas 09.09.2026 taotluse Kliimaministeeriumile seisukoha saamiseks.

Kliimaministeeriumi energeetikavaldkond toetas Enefit Power OÜ-le erandi andmist Balti elektrijaama reservkatlamajas põlevkiviõli kasutamiseks Narva kaugkütte toimepidevuse tagamisel (nr DM-137609-5). Seega loeb Keskkonnaamet, et Kliimaministeeriumi hinnangul on erandi andmine asjakohane ja kooskõlas õigusruumiga.

3. KAALUTLUSED

Enefit Power OÜ põhitegevus on elektrienergia tootmine mittetaastuvast energiaallikast (EMTAK kood 35111). Balti elektrijaamas toodetakse soojusenergiat Narva linna kaugkütte võrgupiirkonnale ning ollakse sealse piirkonna elutähtsa teenuse osutaja.

Keskkonnaamet on kompleksloa andja ja pädev otsustama THS § 78 alusel saasteainete heite piirväärtuste ajutise järgimata jätmise lubamise üle.

Käitaja põhjendab erandi vajadust Euroopa gaasituru jätkuva ebakindluse, sellega kaasneva maagaasi talvise tarneriski ning Narva kaugkütte toimepidevuse tagamise vajadusega.

Keskkonnaamet lähtub Kliimaministeeriumi antud seisukohast ja eeldab, et Kliimaministeerium

on hinnanud THS par 78 lg 1 kohalduvust ning täiendavalt seda ei analüüsi.

Enefit Power OÜ hinnangul on Narva linna kaugkütte varustuskindluse tagamine THS § 78 lg 2 tähenduses hädavajalik. Balti elektrijaamas toodetakse soojust Narva linna kaugküttevõrgu tarbeks ning müüakse see Narva Soojusvõrk AS-ile tarbijatele edastamiseks. Kaugkütte toimimise katkemine mõjutaks otseselt Narva elanike elutingimusi ning kriitiliste teenuste toimimist. Balti elektrijaama reservkatlamajas on tehniliselt võimalik kasutada reservkütusena põlevkiviõli, sealhulgas põlevkiviõli marke B ja C.

THS § 78 lg 1 kohaselt võib loa andja kirjalikult lubada, et tavaliselt ainult gaaskütust kasutav suur põletusseade ei pea gaasivarustuse äkilise katkemise tõttu muu kütuse erandkorras kasutamisel kümne päeva jooksul järgima saasteainete heite piirväärtusi, kui muu kütuse kasutamine eeldaks väljuvate gaaside püüdeseadmete paigaldamist. THS § 78 lg 2 kohaselt ei kohaldata kümnepäevast piirangut, kui energiarvarustuse säilitamine on hädavajalik.

Kliimaministeeriumi seisukoha kohaselt peab kaugkütte toimepidevuse tagamiseks olema ettevõtjal võimalik valmistuda gaasivarustuse võimalikeks häireteks piisavalt varakult. Alternatiivkütusele üleminek eeldab kütuse hankimist ja varumist ning tehnilise valmisoleku tagamist. Kui nende tegevustega alustatakse alles pärast gaasivarustuse olulise häire realiseerumist, ei pruugi olla võimalik vajalikku soojusvarustust katkestusteta jätkata.

Lähtudes Kliimaministeeriumi seisukohast ja Narva kaugkütte toimepidevuse tagamise vajadusest leiab Keskkonnaamet, et THS § 78 lg-s 1 sätestatud tingimuste täitumisel ning punktis 1.1. kirjeldatud gaasivarustuse ebapiisavuse püsimisel on energiarvarustuse säilitamine THS § 78 lg 2 tähenduses hädavajalik. Seetõttu ei ole põhjendatud nõuda kümne päeva möödumisel sama hädavajalikkuse küsimuse uuesti otsustamist. Erandit võib nimetatud asjaolude püsimise ajal kasutada kauem kui kümme päeva, kuid mitte kauem kui 30.04.2027.

Keskkonnakompleksloa nr L.KKL.IV-137279 kohaselt on reservkatlamaja põhikütus maagaas. Gaasitarvete katkemisel ehk THS § 78 lg-s 1 nimetatud asjaolu korral on loas ette nähtud võimalus kasutada kümne päeva (240 tunni) kestel reservkütusena põlevkiviõli kuni 5414 t/a. Käesolevas menetluses taotletakse põlevkiviõli kasutamist kuni 23 000 tonni ajavahemikul 01.11.2026–30.04.2027.

AÕKS § 101 lg 1 p 1 kohaselt peab õhusaasteloa või keskkonnakompleksloa omaja tagama, et tema käitamisest olevast heiteallikast välisõhku väljutatava saasteaine heitkogus ei ületaks õhusaasteloas või keskkonnakompleksloas sätestatud ega põhjustaks saasteaine kohta kehtestatud õhukvaliteedi piir- või sihtväärtuse ületamist väljaspool käitise tootmisterritooriumi. Keskkonnakompleksloa tabelis A4 sätestatud lubatud aastase heitkoguste järgimise kohustus jääb erandi ajal kehtima. Seetõttu on 23 000 tonni põlevkiviõli ülempiir, mitte iseseisev õigus kasutada kogu nimetatud kogust juhul, kui selle kasutamine tooks kaasa tabelis A4 sätestatud aastase heitkoguse ületamise.

Keskkonnaamet poolt tingimustena kehtestatud teavitamis- ja arvestuskohustus on vajalik selleks, et Keskkonnaametil oleks võimalik kontrollida erandi kasutamise aluseks olevate

asjaolude esinemist, erandi tegelikku kestust, mõjutatud põletusseadmeid, kasutatud põlevkiviõli kogust ning keskkonnakompleksloa aastaste heitkoguste järgimist. Käitaja teavitab seetõttu nii iga erandi kasutamise juhtumi algusest kui ka lõpetamisest ning peab arvestust iga reservkatlamaja katla töötundide ja kasutatud kütuse koguse üle.

Kehtiva keskkonnakompleksloa alusel kasutatakse reservkatlamaja kateldel NO_x, CO ja O₂ mõõtmiseks automaatseid mõõtesüsteeme (AMS). 2025. aasta QAL2 katsed viidi läbi maagaasi kasutamisel. QAL2 aruannete kohaselt on NO_x kalibreerimisfunktsiooni kehtivuspiirkond RK1 puhul 0–118,86 mg/Nm³, RK2 puhul 0–135,88 mg/Nm³ ning RK3 puhul 0–144,61 mg/Nm³. Põlevkiviõli kasutamisel võib NO_x sisaldus olla nimetatud kehtivuspiirkondadest suurem, mistõttu ei ole maagaasirežiimil määratud QAL2 kalibreerimisfunktsiooni automaatne rakendamine põlevkiviõli töörežiimile põhjendatud.

THS § 81 järgi peab käitaja kütuseliigi või põletusseadme tööviisi olulisest muutmisest teavitama loa andjat, kes otsustab, kas loas sätestatud seirenõuded on piisavad või vajavad kohandamist. THS § 80 lg 1 kohaselt on vähemalt 100 MW summaarse nimisoojusvõimsusega suure põletusseadme puhul üldreeglina nõutud vääveldioksiidi, lämmastikoksiidide ja tahkete osakeste pidevseire. THS § 78 erand heite piirväärtuste järgimisest ei anna iseseisvat vabastust THS §-s 80 sätestatud seirenõuetest.

Samas ei anna olemasoleva gaasirežiimi QAL2-ga AMS põlevkiviõli töörežiimi tegeliku heite määramiseks piisavalt usaldusväärset alust ning suurem tahkete osakeste sisaldus võib suurendada olemasoleva proovivõtu- ja analüüsisüsteemi saastumise või ummistumise riski. Seetõttu peab käitaja hindama AMS-i tehnilist sobivust põlevkiviõli suitsugaasile, mille põhjal Keskkonnaamet arvestab loanõuete täitmist. Põlevkiviõli režiimi tegeliku heite, saastetasude arvestuse ja keskkonnakompleksloa aastaste heitkoguste kontrollimiseks peab Keskkonnaamet vajalikuks täiendavat pistelist seiret ning määrab vastava kõrvaltingimuse. Pistelisi mõõtmistulemusi kasutatakse põlevkiviõli töörežiimi heitkoguste määramisel gaasirežiimi QAL2 kalibreerimisfunktsiooni kehtivuspiirkonnast väljapoole jäävate AMS-i tulemuste asemel.

Pistelise seire käigus mõõdetakse põlevkiviõli kasutamisel iga põlevkiviõli kasutava katla kohta NO_x, CO, SO₂ ja tahkete osakeste pistelise mõõtmise põlevkiviõli kasutamise alustamisel esimesel stabiilsel ja tavapärast põlevkiviõli kasutamist iseloomustaval töörežiimil ning seejärel vähemalt üks kord kvartalis, mil vastavas katlas põlevkiviõli kasutatakse ja töörežiimi kestus võimaldab nõuetekohase mõõtmise tegemist. Mõõtmistulemuste põhjal määratakse ka hetkeline heitkogus ja eriheide. Lisaks tehakse võimaluse korral vähemalt üks raskmetallide mõõtmine. Raskmetallide nõuetekohaseid mõõtmistulemusi kasutatakse edaspidi põlevkiviõli põletamisest tulenevate heitkoguste arvutamisel ja saastetasude deklareerimisel.

VAIDLUSTAMINE

Otsust on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul teatavaks tegemisest, esitades vaide haldusakti andjale haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse halduskohtule

halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.

(allkirjastatud digitaalselt)
Dagmar Undrits
juhataja
välisõhubüroo

Teadmiseks: Konkurentsiamet

Jaanika Mölder
vanemspetsialist
välisõhubüroo